

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 grudnia 2015 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., działając na podstawie art.107 , art.108 § 1 oraz art.116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku ordynacja podatkowa, w związku z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził , że K. Ż. (1) jest odpowiedzialna za zobowiązania Wytwórni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w łącznej kwocie 293 518,83 zł w tym :

- należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne (fundusz 51) za okres od października 2011 r. do grudnia 2011 r. w kwocie 135 193,13 zł , należne od ww. składek odsetki za zwłokę liczone od dnia wymagalności do dnia 17 grudnia 2015 r. w wysokości 57 430,00 zł.

- należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne (fundusz 52) za okres od sierpnia 2011 r. do grudnia 2011 r. w kwocie 52 481,77 zł , należne od ww. składek odsetki za zwłokę liczone od dnia wymagalności do dnia 17 grudnia 2015 r. w wysokości 22 541,00 zł.

- należności z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (fundusz 53) za okres od października 2011 r. do grudnia 2011 r. w kwocie 14 618,16 zł , należne od ww. składek odsetki za zwłokę liczone od dnia wymagalności do dnia 17 grudnia 2015 r. w wysokości 6 281,00 zł.

- należności z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Emerytur Pomostowych (fundusz 54) za okres od października 2011 r. do grudnia 2011 r. w kwocie 3 479,77 zł , należne od ww. składek odsetki za zwłokę liczone od dnia wymagalności do dnia 17 grudnia 2015 r. w wysokości 1 494,00 zł.

W uzasadnieniu, organ rentowy wskazał, że K. Ż. (1) w okresie od 12 lipca 2011 r. do 23 stycznia 2012 r. pełniła funkcję Prezesa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością , a pomimo znacznego zadłużenia spółki , nie złożyła wniosku o ogłoszenie upadłości (wniosek ten został złożony przez kolejnego prezesa zarządu spółki tj. D. J.). W ocenie organu rentowego K. Ż. (1) ponosi odpowiedzialność za zobowiązania spółki z tytułu składek ubezpieczeniowych , których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nią obowiązków członka zarządu tj. należnych za okres od sierpnia 2011 r. do grudnia 2011 r.

/decyzja w aktach ZUS/

W dniu 9 lutego 2016 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie K. Ż. (1) od ww. decyzji w którym wniosła o jej zmianę poprzez stwierdzenie ,że nie ponosi ona odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia Wytwórni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Skarżąca podniosła ,że organ rentowy dokonał niewłaściwych ustaleń faktycznych , a ponadto naruszył przepisy Ordynacji Podatkowej oraz Kodeksu Postępowania Administracyjnego. W ocenie skarżącej, wartość majątku spółki i uzyskiwane przychody z działalności operacyjnej uzasadniały prowadzenie działalności w 2011 r.

/odwołanie k. 2 – 12/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W dniu 13 kwietnia 2015 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi wpłynęła odpowiedź pełnomocnika organu rentowego na w/w odwołanie, w której wniesiono o jego oddalenie. Pełnomocnik organu rentowego przytoczył argumentację jak w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.17 – 18 odwrót/

Na rozprawie w dniu 11 września 2019 r. pełnomocnik wnioskodawczyni podniósł zarzut przedawnienia.

/stanowisko pełnomocnika wnioskodawczyni min.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 12 lipca 2011 r. do 23 stycznia 2012 r. K. Ż. (1) była jedynym członkiem - prezesem zarządu Wytwórni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

/okoliczność bezsporna/

Zaskarżoną decyzją, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. orzekł o odpowiedzialności K. Ż. (1) za zobowiązania składkowe Wytwórni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości określonej w treści decyzji.

/decyzja w aktach ZUS/

W chwili obejmowania funkcji prezesa zarządu Wytwórni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, K. Ż. (1) wiedziała o istniejącym zadłużeniu spółki, także wobec ZUS. Spółka nie posiadała płynności finansowej, bowiem od początku 2011 r. nie prowadziła produkcji (we wcześniejszym okresie spółka zajmowała się produkcją tarcz hamulcowych). K. Ż. (1), po objęciu funkcji prezesa zarządu zainicjowała wznowienie produkcję, ale pomimo zawarcia układów z wierzycielami, sytuacja spółki nie uległa zasadniczej poprawie. Kolejny, po K. Ż. (1), prezes spółki złożył wniosek o ogłoszenie jej upadłości.

/zeznania wnioskodawczyni min.01:11:39 – 01:16:47 rozprawy z dnia 11 września 2019 r. w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:44:34 – 01:08:22 rozprawy z dnia 11 września 2019 r. ,w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:07 – 00:24:11 rozprawy z dnia 18 maja 2017 r. , w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:00:59 – 00:19:06 rozprawy z dnia 12 września 2017 r. , zeznania świadka K. Ż. (2) k. rozprawy z dnia 28 czerwca 2018 r./

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy w Koszalinie ogłosił upadłość Wytwórni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z możliwością zawarcia układu, pozostawiając upadłemu zarząd nad majątkiem. Wobec, zaś, braku zawarcia sądowego układu z wierzycielami, na wniosek nadzorcy sądowego, Sąd postanowieniem z dnia 10 maja 2012 r. zmienił postanowienie o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu na postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku.

/okoliczność bezsporna/

(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przedstawiały się następująco:

- na dzień 31 grudnia 2009 r. – 9 502 397,27 zł (w tym : aktywa trwale – 5 890 571,11 zł oraz aktywa obrotowe – 3 611 826,16 zł).

- na dzień 31 grudnia 2010 r. – 8 077 500,85 zł (w tym : aktywa trwale – 5 653 416,11 zł oraz aktywa obrotowe 2 424 084,84 zł).

- na dzień 31 grudnia 2011 r. – 5 799 254,70 zł (w tym : aktywa trwale – 4 270 202,73 zł oraz aktywa obrotowe 1 529 051,97 zł).

- na dzień 30 listopada 2012 r. – 4 493 647,73 zł (w tym : aktywa trwale – 4 107 516,28 zł oraz aktywa obrotowe 386 131,45 zł).

Spółka posiadała, w użytkowaniu wieczystym nieruchomości położone w :

a) K. - **o powierzchni 38 236 m.²**, o wartości ok. 589 170 zł. (według stanu na dzień 31.12.2011r.)

b) Odlewnia w D. **o powierzchni 25 725 m²**, o wartości 251 825 zł. (według stanu na dzień 31.12.2011r.)

/ informacja dodatkowa k. 136/

(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przedstawiały się następująco:

- na dzień 31 grudnia 2009 r. – 9 502 397,27 zł (w tym : kapitał własny – 2 728 360,19 zł oraz zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – 6 774 037,08 zł).

- na dzień 31 grudnia 2010 r. – 8 077 500,95 zł (w tym : kapitał własny – 1 253 624,10 zł oraz zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – 6 823 876,85 zł).

- na dzień 31 grudnia 2011 r. – 5 799 254,70 zł (w tym : kapitał własny – 1 917 493,27 zł oraz zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – 7 716 747,97 zł).

- na dzień 30 listopada 2012 r. – 4 494 147,73 zł (w tym : kapitał własny – 4 860 483,94 zł oraz zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – 9 354 631,67 zł).

Począwszy od września 2009 r., spółka konsekwentnie , w sposób trwały , nie regulowała swoich zobowiązań wobec ZUS, z tytułu wszystkich należnych składek. Najstarsze zobowiązania wobec ZUS mają datę 15 września 2009 r. i jest to data graniczna do ogłoszenia upadłości na podstawie art. 11 ust. 1 prawa upadłościowego . Ponadto od 2009 r. zwiększało się wysokie saldo zobowiązań krótkoterminowych oraz powiększały się zobowiązania publiczno - prawne (od 2009 r. przeciętnie około miliona rocznie), co oznacza , że finansowanie działalności odbywało się poprzez nieregulowanie zaciągniętych zobowiązań i już wówczas należało wdrożyć program naprawczy , albo przygotować wnioski o ogłoszenie upadłości. W rozumieniu przepisów prawa upadłościowego , pod względem kapitałowym, przesłanki do ogłoszenia upadłości wystąpiły względem spółki już w 2011 r. , na co wskazuje występowanie od 31 grudnia 2011 r. ujemnych kapitałów własnych oznaczających niższą wartość ewidencyjną aktywów firmy od poziomu jej zadłużenia. Od wskazanej daty, podstawowym źródłem finansowania działalności było zaciąganie coraz większych zobowiązań wobec dostawców i powiększenie salda zobowiązań publiczno – prawnych, przy ujemnym wyniku finansowym na poziomie przekraczającym – 2 187 000,00 zł. Nadto , analiza kondycji finansowej badanej spółki (z wykorzystaniem modeli dyskryminacyjnych tj. model A. – dla spółek nienotowanych na giełdzie , model G. i S. dla spółek działających na rynku polskim , model (...) – stosowany względem firm działających na rynku polskim) wskazuje na występowanie poważnego zagrożenia upadłością w latach 2009 – 2012. Zarząd spółki , **już 16 grudnia 2010 r.,** właściwie oceniając krytyczną sytuację firmy, przygotował uchwałę o przygotowanie wniosku o ogłoszenie upadłości , przy czym dalszy ciąg zdarzeń w firmie, wskazuje jednak , że zamiast wniosku o ogłoszenie upadłości, ograniczono się do zmiany w składzie zarządu firmy. Kontynuowanie działalności prowadziło, jedynie, do znaczącego pogorszenia wyników i kondycji finansowej firmy , przy czym, zasoby majątkowe firmy były wystarczające, aby prowadzić produkcję. Określone metodą W., dawały pozytywny wynik , tzn. , że firma dysponowała majątkiem o określonej wartości , co prawda zadłużonym. Wnioskodawczyni ściągała należności i skracała saldo należności. Należności, z miliona złotych, zmniejszyły się do zera. W pierwszym okresie, finansowała działalność firmy, należnościami. Jest to najprostsze posunięcie, ale krótkie i doraźne, choć - okazało się skuteczne, bo na koniec 2011 saldo należności zmniejszyło się do zera. Analiza powinna być wykonana na podstawie zapisów w bilansie. Były środki na spłatę zobowiązań, w tym należności dla ZUS. Gdyby, nawet, połowa nieruchomości Spółki , została sprzedana, to firma mogłaby się pozbyć długu. Wycena retrospektywna majątku jest niemożliwa ,z uwagi na wpływ czasu i brak istotnych informacji o kondycji majątku. Cały majątek firmy wraz z saldem zapasów był przedmiotem zastawu na rzecz wierzycieli. Wprawdzie majątek firmy był wystarczający do pokrycia kosztów postępowania upadłościowego , jednak nie dawał gwarancji zaspokojenia wszystkich wierzycieli.

/ opinia (...), opinia uzupełniająca k.654 - 658 , opinia uzupełniająca k.399 – 401 oraz ustna opinia uzupełniająca min.00:02:27 – 00:35:02 rozprawy z dnia 17 maja 2018 r. , płyta CD k.412 biegłego sądowego w dziedzinie ekonomiki przedsiębiorstw A. Grafa/

Egzekucja względem spółki, co do całości jej zobowiązań, w tym zobowiązań objętych skarżoną decyzją okazała się bezskuteczna.

/okoliczność bezsporna/

Opisany powyżej stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o niekwestionowane dowody z dokumentów, w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu rachunkowości, a także w oparciu o zeznania wnioskodawczyni oraz świadka w zakresie, w jakim – osobowe źródła dowodowe, odnosiły się do rzeczywistej kondycji finansowej spółki.

Powołany przez Sąd, biegły miał za zadanie ustalenie od kiedy wystąpiły przesłanki do ogłoszenia upadłości Wytwórni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w rozumieniu prawa upadłościowego, od jakiej daty sytuacja finansowa spółki uzasadniała zgłoszenie skutecznego wniosku o ogłoszenie upadłości, a od jakiej daty majątek spółki nie wystarczyłby, nawet, na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego oraz czy wniosek o ogłoszenie upadłości został zgłoszony we właściwym czasie. Wydając opinię biegły dysponował dokumentacją finansową spółki za lata 2009 – 2012. Po ich analizie biegły określił, że niewypłacalność w ujęciu płynnościowym wystąpiła już od 15 września 2009 r., kiedy to spółka, **w sposób trwały, zaprzestała regulowania** swoich zobowiązań **wobec ZUS**, z tytułu wszystkich należnych składek

W ocenie Sądu opinia złożona przez biegłego z zakresu rachunkowości stanowi w pełni wiarygodne źródło dowodowe. Jest ona pełna i jasna, nie zawiera sprzeczności ani uchybień, które pozbawiałyby ją wartości dowodowej. Po złożeniu przez biegłego ustnej opinii uzupełniającej strony zastrzeżeń odnośnie kwestii, które były przedmiotem opinii biegłego, nie zgłosiły.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy do spraw wyceny nieruchomości, gdyż w ocenie Sądu przedmiotowy wniosek zmierzał jedynie do wydłużenia postępowania. W ocenie Sądu ustalony w sprawie stan faktyczny jest wystarczający do wydania rozstrzygnięcia, a ewentualna opinia zgłoszonego przez skarżącą biegłego nie mogłaby podważyć zgromadzonego materiału dowodowego, co do zaistnienia przesłanek jej odpowiedzialności za zobowiązania spółki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni jest nieuzasadnione.

Z mocy art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 300) do należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stosuje się odpowiednio wyszczególnione w przepisie art. 31 przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa. Zastosowanie do należności z tytułu składek, z mocy art. 31, ma m.in. przepis art. 116 Ordynacji podatkowej.

Zgodnie z art. 116 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 900) za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2019 r. poz. 243 i 326) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

W myśl art. 116 § 2 odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu. Przepisy § 1-3, w myśl § 4, stosuje się również do byłego członka zarządu oraz byłego pełnomocnika lub wspólnika spółki w organizacji.

Z analizy treści przepisu art. 116 wynika, iż przesłankami odpowiedzialności członka zarządu za zaległości składkowe spółki z o.o. jest ustalenie, że (1) zaległości składkowe powstały w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu przez daną osobę, że (2) egzekucja do majątku spółki okazała się bezskuteczna w całości lub w części oraz że (3) nie zaistniały żadne okoliczności, zwalniające tej osoby od odpowiedzialności. Ciężar wykazania dwóch pierwszych przesłanek / pozytywnych/ ciąży na Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, natomiast ciężar dowodu przesłanki trzeciej - w zakresie istnienia okoliczności uwalniających od tej odpowiedzialności - spoczywa na odwołującym się.

W rozpoznawanej sprawie, skarżoną decyzją z dnia 17 grudnia 2015 r. ZUS stwierdził, że K. Ź. (1) jest odpowiedzialna za zobowiązania Wytwórni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w łącznej kwocie 293 518,83 zł. Zadłużenie za ten okres obejmowało należności na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od października 2011 r. do grudnia 2011 r. w kwocie 135 193,13 zł , należne od ww. składek odsetki za zwłokę liczone od dnia wymagalności do dnia 17 grudnia 2015 r. w wysokości 57 430,00 zł , należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne (fundusz 52) za okres od sierpnia 2011 r. do grudnia 2011 r. w kwocie 52 481,77 zł , należne od ww. składek odsetki za zwłokę liczone od dnia wymagalności do dnia 17 grudnia 2015 r. w wysokości 22 541,00 zł , należności z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (fundusz 53) za okres od października 2011 r. do grudnia 2011 r. w kwocie 14 618,16 zł , należne od ww. składek odsetki za zwłokę liczone od dnia wymagalności do dnia 17 grudnia 2015 r. w wysokości 6 281,00 zł , należności z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Emerytur Pomostowych (fundusz 54) za okres od października 2011 r. do grudnia 2011 r. w kwocie 3 479,77 zł , należne od ww. składek odsetki za zwłokę liczone od dnia wymagalności do dnia 17 grudnia 2015 r. w wysokości 1 494,00 zł.

Bezspornym było, że w okresie objętym skarżoną decyzją wnioskodawczyni pełniła funkcję prezesa zarządu spółki. Kwestia bezskuteczności egzekucji prowadzonej przeciwko spółce z tytułu zaległości składkowych także nie była sporna. Istnienie zaś zaległości spółki względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie było kwestionowane.

Reasumując, dwie pierwsze przesłanki odpowiedzialności członka zarządu zostały spełnione. W tej sytuacji odwołujący się od odpowiedzialności za zaległe składki mógłby uwolnić się tylko wtedy gdyby wykazał, że we właściwym czasie zgłoszony został wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe albo też niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło bez ich winy.

Za zaległości podatkowe, składkowe spółki z ograniczeniem odpowiedzialności odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja przeciwko Spółce okaże się bezskuteczna, chyba, że członek zarządu wykazuje, że we właściwym czasie zgłoszono upadłość lub wszczęto postępowanie układowe, albo że nie zgłoszenie upadłości lub postępowania układowego, nastąpiły nie z jego winy, bądź wskaże on mienie z którego egzekucja jest możliwa (wyrok NSA w G. z 19.09.2003 r. (...)/Gd 56/01 - publ. (...))

Tak więc, aby organ rentowy mógł przypisać członkowi zarządu spółki z o.o. odpowiedzialność za jej zobowiązania składkowe, powinien zgodnie z art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej wykazać między innymi całkowitą lub częściową bezskuteczność egzekucji. Cytowany przepis, natomiast, nie wymaga umorzenia postępowania egzekucyjnego wobec bezskuteczności egzekucji (uzasadnienie wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodek (...) w L. z 7 maja 2001 r. -1 SA /Lu (...)).

Pojęcie bezskutecznej egzekucji obejmuje również niezaspokojenie należności składkowych w postępowaniu upadłościowym zakończonym likwidacją spółki /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 8 stycznia 2014 r. III AUa 1270/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2009 r. III UK 14/09 OSNP 2011/7-8/108/. W tej sytuacji egzekucja ZUS z majątku spółki okazała się w przeważającej części nieskuteczna, wobec czego zaistniała przesłanka odpowiedzialności członka zarządu.

Ustalenie czy wniosek o ogłoszenie upadłości spółki lub o wszczęcie postępowania układowego, został zgłoszony w odpowiednim czasie, wymaga uwzględnienia przepisów, regulujących podstawy oraz terminy do zgłoszenia takowych wniosków. Kwestie te normuje ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (t. j. Dz. U. z 2019 r. , poz. 498 zm.). Zgodnie z dyspozycją art. 10 przesłanką ogłoszenia upadłości jest niewypłacalność dłużnika. Przepis art. 11 ust. 1 określający, kiedy istnieje niewypłacalność stanowiąca podstawę ogłoszenia upadłości stanowi, iż następuje to wtedy, gdy dłużnik nie wykonuje swoich zobowiązań pieniężnych, które są wymagalne. Dotyczy to tak zobowiązań cywilnoprawnych, jak i publicznoprawnych. Przepis art. 11 ust. 2 reguluje drugą postać niewypłacalności. Dotyczy on osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, ale którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną. Termin zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości określa art. 21 ust. 1 Prawa upadłościowego, zgodnie z którym dłużnik jest obowiązany zgłosić taki wniosek nie później niż w terminie trzydziestu od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości.

Dokonując oceny, czy zgłoszenie wniosku o upadłość nastąpiło we "właściwym czasie" - art. 116 § 1 o.p. należy uznać, że powinno to nastąpić w takim momencie, aby zapewnić ochronę zagrożonych interesów wszystkich wierzycieli, aby, po ogłoszeniu upadłości, wszyscy wierzyciele, mieli możliwość uzyskania równomiernego, chociaż tylko częściowego, zaspokojenia z majątku spółki. Przesłanka ta jest spełniona w szczególności wtedy, gdy członek zarządu po ustaleniu, że stan finansowy spółki uzasadnia złożenie wniosku o upadłość, niezwłocznie złoży taki wniosek. Brak winy w niezgłoszeniu wniosku o upadłość, nie może, natomiast, polegać na nadziei na wpływy i zyski. Subiektywna ocena sytuacji majątkowej spółki, nie świadczy o braku winy; brak winy może być odnoszony jedynie do wyjątkowych sytuacji, w których członek zarządu (prezes) nie ma wiedzy, co do rzeczywistej sytuacji w zakresie płacenia zobowiązań przez spółkę z uzasadnionych (obiektywnie) przyczyn i przy dołożeniu należytej staranności nie może tej wiedzy uzyskać albo podjąć stosownych działań /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011 r. sygn. II UK 265/10, LEX nr 844740/.

Właściwy czas do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jest przesłanką obiektywną, ustalaną w oparciu o okoliczności faktyczne każdej sprawy. Dla jego określenia nie ma znaczenia subiektywne przekonanie członków zarządu /wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 8 marca 2011 r. I (...) 392/10, LEX nr 1079514/.

W uznaniu Sądu, wyniki przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego, nie pozwalają na uznanie, że określone w art. 116 § 1 pkt 1 ordynacji podatkowej przesłanki, które pozwalałyby na zwolnienie od odpowiedzialności za zobowiązania spółki z o.o., w przypadku wnioskodawcy zostały spełnione.

Przede wszystkim z poczynionych w sprawie ustaleń wynika, że począwszy od 15 września 2009 r. spółka konsekwentnie, w sposób trwały, nie regulowała swoich zobowiązań wobec ZUS z tytułu wszystkich należnych składek. W rozumieniu przepisów prawa upadłościowego przesłanki do ogłoszenia upadłości wystąpiły względem spółki już we wskazanej powyżej dacie. Nadto, analiza kondycji finansowej badanej spółki (z wykorzystaniem modeli dyskryminacyjnych tj. model A. – dla spółek nienotowanych na giełdzie, model G. i S. dla spółek działających na rynku polskim, model (...) – stosowany względem firm działających na rynku polskim) wskazuje na występowanie poważnego zagrożenia upadłością w latach 2009 – 2012. Oznacza to, że w momencie obejmowania przez wnioskodawcę stanowiska prezesa, spółka już wówczas była niewypłacalna w rozumieniu art. 11 ust. 1 Prawa upadłościowego. Przyczyny, uzasadniające złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, istniały, zatem, w okresie kiedy wnioskodawczyni była prezesem zarządu spółki. Podkreślić także należy, że z samej istoty funkcji członka zarządu wynika, że do wnioskodawczyni należało prowadzenie spraw spółki i jej reprezentacja na zewnątrz. Wnioskodawczyni, jako członek zarządu spółki, miała prawo, ale i powinność kontrolowania spraw spółki, jak również miał wpływ na

podejmowane decyzje. Samo zatem podjęcie pewnych działań , w tym wznowienia produkcji firmy nie mogło stanowić okoliczności wyłączającej jej odpowiedzialność.

Wymaga podkreślenia, że urzędujący członek zarządu jest osobą formalnie powołaną w skład zarządu i pełniącą funkcję członka zarządu jako organu osoby prawnej. Atrybuty te traci on dopiero w razie odwołania, rezygnacji lub upływu czasu, na jaki został powołany. Z samej istoty funkcji członka zarządu wynika, iż należy do niego prawo prowadzenia spraw spółki i do jej reprezentacja na zewnątrz we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych spółki, którego to prawa reprezentacji nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich (art. 204 k.s.h.). Pełnienie funkcji członka zarządu jest, przy tym, funkcją dobrowolną, a charakter prawny tej funkcji oznacza, nie tylko, obowiązek wykonywania czynności zarządzających, ale oznacza też zwiększony zakres odpowiedzialności, w tym odpowiedzialności za skutki działań kierowanej spółki. W przekonaniu Sądu, nie ulega więc wątpliwości, iż wnioskodawczyni zdawała sobie sprawę ze złej sytuacji finansowej spółki , o czym świadczy choćby przygotowany plan naprawczy spółki . Wobec istnienia sygnałów o kryzysie firmy, jako osoba odpowiedzialna za jej sytuację finansowo-rachunkową, wnioskodawczyni winna, wobec tego, podjąć decyzję o zgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Ponadto, wskazać należy, że podstawą odpowiedzialności wnioskodawczyni jest sam fakt bycia członkiem zarządu. Wina członka zarządu spółki prawa handlowego, powinna być bowiem oceniana, według kryteriów prawa handlowego, czyli według miary podwyższonej staranności oczekiwanej od osoby pełniącej funkcję organu osoby prawnej, prowadzącej działalność gospodarczą /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2008 r. sygn. I UK 39/08, OSNP 2010/7-8/97/. W ocenie Sądu, brak jest jakichkolwiek okoliczności, które zwalniałyby wnioskodawczynię, od odpowiedzialności za zobowiązania, powstałe w spornym okresie.

W odniesieniu do podnoszonego zarzutu przedawnienia, wskazać należy ,że zgodnie z art.24 ust.2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za należności z tytułu składek rozumie się składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz opłatę dodatkową. Stosownie, zaś, do treści ust. 4, należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6. Niemniej jednak w chwili, gdy stały się wymagalne roszczenia , co do których skarżący podniósł zarzut przedawnienia obowiązywał termin przedawnienia wynoszący 10 lat (brzmienie art.24 ust.4 w okresie od 1 stycznia 2003 r. do dnia 31 grudnia 2011 r.) i z całą pewnością okres ten nie upłynął.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W punkcie 2 sentencji wyroku Sąd nie obciążył wnioskodawczyni kosztami zastępstwa procesowego, o czym orzekł w oparciu o art. 102 k.p.c. Obciążenie strony, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, może w okolicznościach konkretnej sprawy pozostawać trudne do pogodzenia z poczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współzycia społecznego. Z tego względu ustawodawca przewidział, w przytoczonym przepisie, specjalne unormowanie pozwalające nie obciążać strony przegrywającej, obowiązkiem zwrócenia przeciwnikowi całości lub części kosztów. Ideę tę urzeczywistnia wyrażona w komentowanym przepisie zasada słuszności. Należy zauważyć, iż art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje w żaden sposób pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych. Ocena, czy taki wypadek rzeczywiście zachodzi, pozostawiona została uznaniu Sądu. Musi ona mieć na względzie całokształt okoliczności sprawy, a zatem te związane z przebiegiem procesu, ale również pozostające poza jego zakresem. Okoliczności te powinny być oceniane, przede wszystkim, z punktu widzenia zasad współzycia społecznego. Kryteria pomocne przy rozstrzygnięciu o istnieniu, czy też nieistnieniu przesłanek zastosowania zasady słuszności, wskazane zostały w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, Sąd dokonując oceny zasadności obciążenia wnioskodawczyni kosztami zastępstwa procesowego, miał na uwadze, iż wnioskodawczyni znajduje się w trudnej sytuacji materialnej , a wobec braku spełnienia przez nią, warunku, od którego ustawodawca uzależnił możliwość skorzystania z abolicji, kwota realnego zadłużenia wnioskodawczyni, jest znaczna . Ta okoliczność stanowi szczególnie w ocenie Sądu, uzasadniony wypadek, o którym mowa w powołanym przepisie art.102 k.p.c.

S.B.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni